

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФАХОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ольга Рудакова

**Фаховий коледж Національного фармацевтичного університету
Харків, Україна**

Сучасний етап розвитку національної вищої освіти перебуває у стані постійного оновлення та розвитку, відповідні певні зміни відбуваються і у професійній підготовці фахівців фармації. Інтеграція сучасних педагогічних та інформаційно-комп'ютерних технологій в освітній процес є обов'язковою умовою формування професійних компетентностей майбутніх фармацевтів.

Відкритість особистості педагога новаціям і критичне сприйняття різних ідей, думок, поглядів; творча здатність генерувати нові ідеї; педагогічна самоосвіта та самовдосконалення є запорукою підвищення ефективності та рівня якості сучасної фармацевтичної освіти [1]. Педагог в ході навчальної діяльності має змогу експериментувати, коригувати і переконуватися в ефективності використаних форм, методів, методик навчання, і після творчого переосмислення, включати в педагогічну діяльність нові методи викладання і навчання, нові форми та організацію навчальних занять: застосування інтерактивних форм та мультимедійних засобів навчання, використання комп'ютерних технологій, тощо.

Напрямки використання залежать від змісту заняття та мети, яку ставить викладач. Наприклад, в якості форми самостійної позааудиторної проектної діяльності; в процесі вивчення матеріалу та закріплення теми; для вдосконалення, систематизації теоретичних знань, практичних навичок; як засіб моніторингу та контролю знань здобувачів освіти чи як засіб підготовки до конкурсів, олімпіад, конференцій майбутніх фармацевтів.

Викладачами Фахового коледжу Національного фармацевтичного університету розроблений, укладений та створений електронний інтерактивний навчальний посібник «Ботаніка. Будова рослинної клітини». Це навчальне

електронне видання, використання якого доповнює підручник, містить інформацію, що наочно відображає об'єкти, процеси, явища в області ботаніки, та за змістом відповідає навчальній програмі. Впровадження електронного посібника зумовлює оптимізацію викладання та процес підготовки здобувачів освіти до навчальних занять; сприяє підвищенню якості навчання, розвитку самостійної творчої та навчально-дослідницької діяльності здобувачів освіти; суттєво розширює можливості самостійної роботи студентів, особливо під час навчання із застосуванням дистанційних технологій. Має певні переваги перед традиційними видами посібників: висока ступінь наочності; студентоцентроване навчання за рахунок створення оптимальних умов для самоосвіти студентів з можливістю обрання місця та часу роботи, а також темпу навчання; вивчення матеріалу може бути не пов'язане з часовими рамками (аудиторними заняттями); розвиває навички самостійної роботи здобувачів освіти; структура посібника допомагає встановлювати контроль над вивченням відповідних блоків тем [3].

Ефективним прикладом використання цифрових ресурсів для навчання в ігровій формі при вивченні фармакогнозії є безкоштовна платформа Kahoot. Вона призначена для створення інтерактивних онлайн вікторин, тестів і опитувань, що дозволяє урізноманітнити навчальний процес, має ряд переваг та використовується як інструмент для: створення здобувачами освіти власного тесту, вікторини чи розважально-пізнавальної гри під час самостійної позааудиторної роботи; формувального оцінювання, яке дає можливість за короткий проміжок часу опитати та виявити рівень знань кожного студента; як інструмент дискусії при проведенні інтерактивної лекції чи як інструмент анкетування під час рефлексії [4].

Так, наприкінці лекційного заняття «Загальна характеристика похідних антрацену. Лікарські рослини та лікарська рослинна сировина, що містить антраценпохідні» у форматі дистанційної онлайн конференції з використанням веб платформи ZOOM, викладачем фармакогнозії був проведений поточний контроль знань здобувачів освіти із застосуванням платформи Kahoot. Питання

опитування відображались за допомогою демонстрації екрана, а здобувачі освіти обирали відповідь на своєму іншому гаджеті або на додатково відкритій новій вкладці браузера.

Мережевий офісний пакет Google forms включає текстовий, табличний редактор і службу для створення презентацій. Він дозволяє створювати необмежену кількість опитувань, анкет, тестів з різними типами питань і можливістю обрати функцію рандомної послідовності питань та порядок відповідей в них. Автоматичне генерування посилання на форму після її створення, збереження результатів в Excel таблицю на Google диск, статистика та аналіз відповідей є безумовними перевагами вказаного інструменту, який застосовується викладачами для поточного, рубіжного, підсумкового контролю знань студентів під час змішаного навчання та навчання із застосуванням дистанційних технологій.

При опануванні фахової навчальної дисципліни фармакогнозія у здобувачів освіти в роботу включаються всі канали сприйняття: аудіальний, візуальний, кінестетичний. У візуалізації існує особливий спосіб подачі текстової інформації: «хмара» слів. Суть методики полягає в тому, що досліджуваний об'єкт або явище чи предмет описується у вигляді набору ключових слів («хмари» слів), які особливим чином вписуються в графічну фігуру (інфографіка). В голові візуала картинка починає асоціюватися з набором слів, що полегшує засвоєння нового матеріалу [5].

Безліч таких сервісів, як WordArt, WordItOut, Tagxedo є безкоштовними онлайн-генераторами «хмари» слів. Таке подання інформації є зручним для сприйняття і розподілу визначень, понять, термінів за значимістю один щодо одного.

Відповідно змісту та цілям заняття з фармакогнозії, викладачі коледжу використовують «хмари» слів за різними напрямками:

- Для повторення пройденого матеріалу чи для ознайомлення з новим матеріалом;

- На етапі закріплення або контролю знань: «хмара» слів містить основні поняття з пройденої теми, а студенти мають вибирати терміни і поняття, що були вивчені в даній темі і дати визначення або розкрити обране поняття;
- На практичному занятті здобувачі освіти виконують завдання: «Розподіліть слова на групи: за видами ЛРС; хімічним складом; фармакологічною дією»; «Заповніть словами пропуски в тексті на основі «хмари»; «Знайдіть зайві слова»;
- Під час самостійної позааудиторної роботи студенти самостійно складають хмари слів за поданими значеннями;
- Для перемикання уваги, в якості розминки тощо.

Набутий нами досвід свідчить про педагогічну цінність інформаційно-комп'ютерних технологій в процесі навчання для здобувачів освіти, а саме: підвищення інтересу до майбутньої професії внаслідок глибокого занурення у професійну діяльність; формування активної пізнавальної діяльності та фармацевтичного мислення; розвиток комунікативних навичок; створення умов для розуміння необхідності постійного підвищення фахової майстерності, самовдосконалення та самоосвіти протягом життя.

Для викладача в свою чергу впровадження в освітній процес інформаційно-комп'ютерних технологій: надає можливість використовувати систему ефективних методик та технологій, які сприяють розвитку самостійності в процесі навчання; сприяє удосконаленню методичної та педагогічної майстерності; дозволяє реалізувати свої педагогічні ідеї; розвиває креативність і розкриває творчий потенціал; запобігає розвитку професійного вигоряння викладача.

Для ефективного впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій в навчальний процес викладач має усвідомлювати необхідність інноваційної педагогічної діяльності, мати упевненість у тому, що його зусилля, спрямовані на нововведення, принесуть позитивний результат; бути готовим до подолання творчих невдач; органічно поєднувати інноваційну діяльність з особистою,

фаховою, педагогічною культурою; позитивно сприймати і переосмислювати свій минулий досвід і залучати його до розробки інновацій, мати здатність до фахової рефлексії.

Використання сучасних педагогічних та інформаційно-комп'ютерних технологій у освітньому процесі дозволяє викладачам Фахового коледжу Національного фармацевтичного університету реалізувати свої педагогічні ідеї, а здобувачам освіти дає можливість самостійно вибирати освітню траєкторію – послідовність і темп вивчення тем, систему тренувальних завдань і задач, способи контролю знань. Так реалізується найважливіша вимога сучасної освіти – формування у суб'єктів освітнього процесу індивідуального стилю діяльності, культури самовизначення, відбувається їхній особистісний розвиток, формується як професійна, так і цифрова компетентності майбутніх фахівців галузі фармації.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Рудакова О. В. Інноваційні технології навчання при викладанні професійно-орієнтованої дисципліни «Фармакогнозія» / О. В. Рудакова. // Матеріали Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції «Педагогічні інновації в освітньому просторі сучасного вищого навчального закладу», Київський кооперативний інститут бізнесу і права – 2019. – С. 39 – 42.

2. Сисоєва С. О. Педагогічні технології: визначення, структура, проблеми впровадження [Електронний ресурс] / С. О. Сисоєва // Неперервна професійна освіта: теорія і практика (4) – Режим доступу до ресурсу: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/1618>. (Дата звернення: 06.03.2021 р.).

3. Рудакова О. В. Сучасні педагогічні технології формування професійної компетенції майбутніх фармацевтів при викладанні професійно-практичних дисциплін [Електронний ресурс] / О. В. Рудакова // Матеріали методичного семінару «Засоби інтенсифікації самостійної роботи здобувачів освіти». – 2020.

– Режим доступу до ресурсу: <https://cutt.ly/fzaQdQF>. (Дата звернення: 06.03.2021 р.).

4. Рудакова О. В. Досвід використання мобільних пристроїв при підготовці майбутніх фармацевтичних працівників / О. В. Рудакова. // Матер. Всеукр. дистанц. науково-методичної конференції «Шляхи удосконалення підготовки фармацевтів», Х.: Коледж НФаУ – 2019. – С. 155 – 157.

5. Бойчук І. Д. Технологія підготовки майбутніх фармацевтів до професійної діяльності / І. Д. Бойчук // Інноваційні педагогічні технології у системі неперервної професійної освіти : монографія / За ред. С. С. Вітвицької. – Житомир : Полісся, 2015. – С. 57 – 82.